

รายงานนวัตกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
โรงเรียนอุบลวิทยาคม ปีการศึกษา ๒๕๖๗

๑. ชื่อนวัตกรรม

การพัฒนา รูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาและการสื่อสารโดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning) เรื่อง “จ๊ับรับอรุณ” สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนอุบลวิทยาคม

๒. ผู้จัดทำ

นางสาวรัชชิสดา ภาวะบุตร

๓. ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม

เริ่มวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ถึง วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๘

๔. ที่มาและความสำคัญ

ทักษะทางภาษาและการสื่อสาร ถือเป็นหนึ่งในทักษะพื้นฐานสำคัญที่เด็กปฐมวัยจำเป็นต้องเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ ภาษาของ เด็กปฐมวัยนี้ เด็กยังไม่สามารถคิดหรือเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ ดังนั้น ในขั้นแรกของการส่งเสริม ทักษะทางภาษา ให้กับเด็ก ควรใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมายในการเรียนรู้ให้กับเด็ก ๆ เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการ ครบทุกด้าน เป็นไปตามขั้นตอนอย่าง ต่อเนื่องเหมาะสม สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย โดยจากการสังเกตของข้าพเจ้าพบสภาพปัญหาคือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ ๑-๓ ห้อง ๘ ขาด ทักษะทางภาษาและการสื่อสารที่เหมาะสมตามวัย ข้าพเจ้าจึงมีความสนใจจัดกิจกรรมการส่งเสริม ทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัย เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีความน่าสนใจ มีความสนุกสนาน เด็กเกิดการเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติจริง ช่วยให้การพัฒนาการเรียนรู้ทางภาษา ของเด็กมี ประสิทธิภาพที่สูงขึ้นจึงคิดค้นนวัตกรรม “ จ๊ับรับอรุณ ” เพื่อการพัฒนาทักษะทางภาษาและการ สื่อสารโดยใช้โครงงานเป็นฐาน Project based learning สำหรับนักเรียนระดับปฐมวัย โรงเรียนอุบล วิทยาคม

การเรียนการสอนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน Project based learning เป็นรูปแบบการจัด ประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ เน้นให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเอง เลือกในสิ่งที่สนใจ โดยเด็กวางแผน และดำเนินการทำกิจกรรมด้วยตนเอง และปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ตัว ช่วยสร้างแรงจูงใจ รวมทั้งกระตุ้นให้เด็ก ๆ ได้ใช้ภาษาที่เป็นเป้าหมาย ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติโดยใช้ เครื่องมือ อุปกรณ์ การปฏิบัติของเด็กและมิกลยุทธ์ที่ทำให้เด็กต้องใช้ทักษะทางภาษา ส่งเสริม ความสามารถทางภาษาและการสื่อสารของ เด็กปฐมวัย โดยผ่าน นวัตกรรม “จ๊ับรับอรุณ”

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงได้จัดทำนวัตกรรม “จ๊ับรับอรุณ” เพื่อให้เด็กรู้จักอาหารประจำ ท้องถิ่นของจังหวัดอุบลราชธานี และเป็นอัตลักษณ์ประจำจังหวัดอย่างหนึ่งของจังหวัดอุบลราชธานี

๕. วัตถุประสงค์

๕.๑ เพื่อให้เด็กเกิดทักษะทางภาษาในการสื่อสารที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย

๕.๒ เพื่อให้เด็กเรียนรู้การทำเส้นก๋วยจั๊บน้ำร้อน

๕.๓ เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกัน

๖. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ ๑-๓ ห้อง ๘ โรงเรียนอุบลวิทยาคม ปีการศึกษา ๒๕๖๗
จำนวน ๒๕ คน

๗. เครื่องมือที่ใช้

๑. นวัตกรรม
๒. แผนนวัตกรรม
๓. แบบวัดความรู้ (K) แบบทดสอบ
๔. แบบวัดทักษะ (P) แบบสังเกต แบบประเมินชิ้นงาน
๕. แบบวัดเจตคติ (A) แบบสังเกต แบบประเมินตนเอง

๘. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

กระบวนการ/ขั้นตอน	กิจกรรม/แนวทางการดำเนินงาน โดยสรุป
๑. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานี	ศึกษาอัตลักษณ์จังหวัดอุบลราชธานี และอาหารประจำท้องถิ่นของจังหวัดอุบลราชธานีที่เป็นที่นิยมของคนในท้องถิ่น
๒. วิเคราะห์	วิเคราะห์เกี่ยวกับอัตลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานี และอาหารประจำท้องถิ่นของจังหวัดอุบลราชธานี - เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับ การทำเส้นก๋วยจั๊บ
๓. กำหนดกิจกรรม	กิจกรรมการทำ “จ๊ับบ้อรุ่ม”
๔. จัดกิจกรรมการเรียนรู้	ดำเนินการตามโครงการ “จ๊ับบ้อรุ่ม”

๙. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

วิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงการเป็นฐาน Project based learning เป็นรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ เน้นให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเอง เลือกในสิ่งที่สนใจ โดยเด็กวางแผนและดำเนินการทำกิจกรรมด้วยตนเอง เป็นการเปลี่ยนจากการเรียนรู้แบบเดี่ยวเป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือกันทำงานเป็นทีมที่เน้นการช่วยเหลือแบ่งปัน โดยมีครูเป็นผู้คอยอำนวยความสะดวกให้คำแนะนำ สร้างแรงบันดาลใจ สร้างความท้าทาย ความสนุกในการเรียนแบบโครงการเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และฝึกฝนทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑

๑๐. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน Project based learning เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาและการสื่อสาร เรื่อง “จ๊ับบ้อรุ่ม” โดยบูรณาการในหน่วยการเรียนรู้ในช่วงเวลาจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ในวันพุธ-ศุกร์ วันละ ๓๐ นาที ช่วงเวลา ๐๙.๓๐-๑๐.๐๐ น. จัดประสบการณ์โดยดำเนินการ ดังนี้

- ชื่นนำ เป็นเข้าสู่กิจกรรมโดยการร้องเพลง คำคล้องจอง พร้อมกับทำท่าทางประกอบ ก่อนการลงมือปฏิบัติกิจกรรมแนะนำอุปกรณ์ และสร้างข้อตกลงเบื้องต้นในการจัดกิจกรรม

- ชั้นสอน เป็นชั้นที่ครูให้เด็ก ๆ ทำกิจกรรมทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยและรายบุคคล ครูสนทนา ร่วมกันที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนที่สลับกับการนำเสนอด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เช่น มีสื่อประกอบ เช่น รูปภาพ บัตรคำ สื่อวัสดุอุปกรณ์ในการทำเส้นก๊วยจั๊บน้ำร้อน เป็นต้น เป็นชั้นที่เด็กได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการ คิดและการแก้ปัญหา หลังการสอนแต่ละชั้นในกิจกรรม

-ชั้นสรุป ครูและเด็กร่วมกันสรุปเนื้อหาสาระสำคัญของบทเรียน

๑๑. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย (ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ เจตคติ สมรรถนะ)

๑๑.๑ เด็กบอกขั้นตอนในการทำเส้นก๊วยจั๊บน้ำร้อน การทำงานที่เป็นระบบ ตั้งแต่การวางแผน ลงมือ ปฏิบัติได้

๑๑.๒ เด็กเกิดทักษะทางการสื่อสารระหว่างเพื่อน และระหว่างครูกับนักเรียน ผ่านการฟัง พูด อ่าน และเขียน

๑๑.๓ เด็กเกิดทักษะการทำงานร่วมกัน การคิดวางแผน และการแก้ปัญหา

๑๑.๔ เด็กเกิดความรับผิดชอบและความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย

๑๑.๕ เด็กเกิดความภาคภูมิใจในผลงานตนเอง

๑๑.๖ เด็กนำความรู้จากการทำเส้นก๊วยจั๊บน้ำร้อนไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๑๑.๗ เด็กเกิดเจตคติที่ดีต่อการทำงานร่วมกัน

๑๒. บทเรียนที่ได้รับ

๑๒.๑ ครูผู้สอนจะต้องพิจารณาความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งในด้านความถนัด ความสนใจ และ ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละกิจกรรม

๑๒.๒ ครูผู้สอนต้องยอมรับความคิดเห็นของเด็กปฐมวัย เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นและ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้เด็กเกิดความมั่นใจและภาคภูมิใจให้ตนเอง

๑๓. เงื่อนไขความสำเร็จ

นักเรียน

- นักเรียนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เช่น การผสมแป้ง,การหั่นเส้น,การต้มเส้น
- การทำงานกลุ่มและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นช่วยเสริมสร้างความร่วมมือและความรับผิดชอบ

ครู

- ครูต้องสร้างแผนการสอนที่ชัดเจนและสามารถปรับตามระดับความเข้าใจของนักเรียน
- ครูควรสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้นักเรียนรู้สึกสบายและกล้าที่จะถามหรือเสนอความคิดเห็น
- การนำสื่อการสอนมาใช้ทั้งภาพ, วิดีโอ หรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ดีขึ้น

ผู้ปกครอง

- ผู้ปกครองควรสนับสนุนและร่วมมือกับโรงเรียนในกิจกรรมการทำเส้นก๊วยจั๊บน้ำร้อน เช่น การศึกษาหา ข้อมูล การทำเส้นก๊วยจั๊บน้ำร้อนของจังหวัดอุบลราชธานี

๑๔. ภาพกิจกรรม

ระยะที่ 1 เริ่มต้นโครงการ (ทบทวนความรู้และความสนใจของเด็ก)

ระดมความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ตนเองสนใจ

- เด็กๆร่วมกันระดมความคิดว่าจะทำนวัตกรรมเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานี จะทำเรื่องอะไรดี ที่เด็กๆอยากทำ จากการสำรวจเด็กๆสนใจอยากทำอาหารมากที่สุด

ครูสนทนากับเด็ก เรื่อง “อาหารประจำท้องถิ่น จังหวัดอุบลราชธานี” และให้เด็กช่วยกันคิดว่าเราจะทำอาหารประจำถิ่นกัน เด็กๆสนใจจะมาทำเป็นนวัตกรรมของห้องเรียน

ระยะที่ ๒ การพัฒนาโครงการ

ครูและเด็กร่วมกันเตรียมวัสดุ-อุปกรณ์ในการทำนวัตกรรม “จิบรับอรุณ”

ครูแนะนำวัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ทำนวัตกรรม “จิบรับอรุณ”

เด็กฯผสมแป้งที่ใช้ทำเส้นก๋วยจั๊บน้ำ (โดยใช้แป้งข้าวเจ้า 2 ถ้วยตวง, แป้งมันสำปะหลัง 2 ถ้วยตวง, แป้งข้าวเหนียว ½ ถ้วยตวง)

เด็กฯนวดแป้งที่เตรียมไว้ให้เข้ากันจนแป้งเนียน

เด็กฯนำแป้งที่ได้มารีดเป็นแผ่นบางๆ

เด็กๆใช้มีดหั่นแบ่งเป็นเส้นๆขนาดเท่าๆกัน และใช้แป้งมันสำปะหลังโรยอีกครั้งเพื่อไม่ให้เส้นติดกัน และนำเส้น
ก๋วยจั๊บน้ำต้มในหม้อกระทะ

ระยะที่ ๓ การสรุปโครงการ

ครูและเด็กร่วมกันอภิปราย สรุปความรู้ในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับ “จ๊ับรับอรุณ” แบ่งที่ใช้ทำเส้นก๋วยจั๊บน้ำต้ม, ส่วนผสมในการทำเส้นก๋วยจั๊บน้ำต้ม,ขั้นตอนการทำเส้นก๋วยจั๊บน้ำต้ม,การนำเส้นไปทำอาหาร โดยบันทึกลงในแบบบันทึกการทำ “จ๊ับรับอรุณ”

ภาพแสดงนวัตกรรม เด็กถ่ายทอดความรู้ผ่านนิทรรศการ

